

Äldre briter fryser ihjäl

Vintern 2013 frös tusentals ihjäl i Storbritannien. Många i sina egna hem. De hade inte råd med uppvärmning.

Text: Katja Ekerstad | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 1 2014](#)

'Bring Down the Big Six – Fuel Poverty Kills' ropar demonstranterna utanför ett av elbolagen i London i november 2013.

Vintern 2012–2013 dog fler än 24 000 människor till följd av köld och dåligt väder i Storbritannien enligt Winter Death statistics, varav 7 000 i sina hem, enligt WHO. Ett uppmärksammat fall är 92-åriga Rose-Mary, som frös ihjäl på ett äldreboende.

Dödsfallen orsakas i hög grad av fuel poverty, då hushållen inte klarar att betala uppvärmningskostnaderna. Det beror på en kombination av dåligt isolerade bostäder och chockhöjda energikostnader. För många familjer innebär det att tvingas välja mellan att betala för mat eller värme.

I Storbritannien domineras energimarknaden av sex energibolag – the Big Six, som utmärks av höga priser och undvikande av beskattning av stora vinster. Ett av de mest kritiserade energibolagen Npower redovisade 34 procents vinstökning föregående vinter, men har under de tre senaste åren betalat 0 procent i bolagsskatt. Npower har samtidigt höjt priset för el med 9,3 procent och för gas med 11,1 procent. En annan av De sex stora är E-On som även verkar i Sverige.

Att frysa till döds inomhus är en lång plågsam process. När inre kroppstemperaturen faller påverkas viljestyrd muskulatur och hjärnan, logiskt tänkande och talförmåga försämras. Efter en tid inträder kraftiga darrningar som stegrar till skakningar som ytterligare försvårar för den drabbade att söka

hjälp. I slutskedet inträffar apati och medvetlöshet. Winter Death statistics för i år finns ännu inte. Den här vintern har regeringen dock ökat "uppvärmningsbidraget", vilket kritiserats för att inte täcka hushållens kostnader samtidigt som skattemedel går till skattesmitande energibolag. Regeringen har nyligen ändrat definitionen av fuel poverty. 800 000 hushåll har därmed försvunnit ur statistiken. Något som väckt kritik och krav på att istället agera för att komma tillrätta med det verkliga problemet.

Proteströrelser har bildats, som Fuel Poverty Action, Disabled People Against Cuts och the Greater London Pensioners Association samt nätverket UK Uncut, ett nätverk i protest mot offentliga nedskärningar med fokus på att istället hindra storbolag att smita undan skatt. Kända personer har initierat Winter Friends – en uppmaning till alla som har äldre släktingar eller grannar att kika in och försäkra sig om att de inte fryser ihjäl. Liv räddas – men samtidigt flyttas ansvaret till individnivån.

katjaeckerstad[at]hotmail.com

Katja Ekerstad

www.ukuncut.org.uk/blog

www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/142077/e95004.pdf